

Transparentnost, solidarita a vědomí spoluodpovědnosti

Pražské arcibiskupství zavádí od letošního roku několik inovací v oblasti hospodaření arcidiecéze. O jejich představení jsme požádali generálního vikáře Mons. Jana Balíka.



Pražské arcibiskupství letos zavedlo tři nové fondy solidarity. Jaké důvody jej k tomu vedly?

Jde nám o větší transparentnost při využívání finančních prostředků. Farnosti a věřící budou díky zavedeným fondům lépe informováni o využití peněz, jimiž podporují církev. Arcibiskupství zase získá lepší informaci o tom, kolik prostředků, na jaké účely vynakládá, a jak podporuje život ve farnostech. Jedná se o fond na služné kněží, na pracovníky, kteří slouží farnostem, a fond podpůrný (stavební).

Neznamená to ale zavádění nových a vyšších odvodů z farností?

Opak je pravdou. Solidarita v arcidiecézi je praktikována už více jak dvě desetiletí: proto vznikl svépomocný fond, ze kterého se nejprve přispívalo na opravy far, později kostelů a v posledních letech také

na platy zaměstnanců arcibiskupství – těch, kteří pracují pro farnosti (např. stavební technici). Do tohoto fondu se přispívalo z kostelních sbírek, z výsledků hospodářské činnosti a v posledních letech také hojně z prodeje majetků. Nová opatření odvodů plošně zmiřují, snaží se podpořit chudší farnosti a podnitit solidaritu těch farností, které jsou díky předkům obdarování výhodným majetkem. Podstatné je, že se už prakticky nadále nepočítá s tím, že by farnosti odváděly do fondů finanční prostředky z prodaného majetku, ale jen ze sbírek a hospodářské činnosti.

Proč mají věřící přispívat na své kněze, když diecéze každoročně dostává od státu finanční náhradu za majetek, který nebylo možné církvi navrátit v rámci restitucí?

Finanční náhrada, kterou arcidiecéze

ze každoročně do roku 2042, bude dostávat, a veškerý restituovaný majetek, ať už patří arcibiskupství, kapitulám nebo farnostem, to vše je určeno k tomu, aby byla nastartována hospodářská činnost, která nahradí finance, které stát dával každoročně na chod církve, konkrétně na platy kněží a základní chod ústředí. Znamená to, že po roce 2030 se každoročně snižující příspěvek státu na chod církve už vyplácet nebude a arcidiecéze jako celek musí být schopna vygenerovat na svůj základní chod finance sama. Musíme si uvědomit, že už za první republiky stát přispíval na platy kněží a později po celou dobu komunismu stát platil kněze, financoval základní chod administrativy a víceméně i přispíval na opravu památek. To přetrvalo až do nedávna. Pochopitelně mělo to svá úskalí. Nová situace nás stává před výzvou být od roku 2030 schopni vytvořit takový zisk, aby bylo možné tyto základní náklady pokrýt. Proto veškeré finanční prostředky, které arcibiskupství dostává, musí být rozumně investovány a nemohou být rozpuštěny na opravy kostelů nebo platy kněží a zaměstnanců. Pokud bychom tak jednali, řídili bychom se heslem: po nás potopa.

Ať se to někomu líbí nebo ne, od počátku platnosti zákona o vyrovnání s církvemi bylo jasné, že i úspěšné investování a hospodaření s majetkem nebude církvi stačit. Bez podpory věřících to nepůjde. A nebylo tomu jinak ani v minulosti. Proto jsme cíleně umožnili, aby jednou eventuality, jak se podílet na životě církve, bylo podporovat služné kněží.

Co si slibujete od fondu, který je určen na služné (plat) pro kněze?

Pevně věřím, že transparentní a cíle-



né vynakládání finančních prostředků vytváří v lidech důvěru a ochotu finančně podporovat život církve, a tak se spolupodílet na jejím životě. Pokud farnosti budou vědět, že svými prostředky přispívají na platy kněží, pokud uvidí, že část sbírky v kostele, do níž se zapojili, že část výsledku hospodářské činnosti farnosti, ke které svou prací přispěli, je určena právě na tento účel, věřím, že se postupně vytvoří mezi věřícími silné vědomí spoluodpovědnosti za participaci na životě církve. Samozřejmě, že bude každoročně zveřejňováno, kolik jednotlivé farnosti na kněze přispěly, stejně jako kolik na služné duchovních poskytlo samo arcibiskupství. Zároveň bude publikováno i to, jak velkými finančními prostředky arcibiskupství pomáhá s dalšími výdaji farností – s platy zaměstnanců, kteří přímo slouží ve farnostech (stavební technici, odborníci na pozemky a budovy atd.) či s opravami sídelních far a kostelů.

Mnoho lidí se domnívá, že církvi musí stačit to, co dostává od státu, že tím pokryje veškerou svoji činnost. Co o tomto názoru soudíte?

Tento dojem je hluboce mylný. Nikdy přece nebylo řečeno, že církev po schválení zákona o majetkovém narovnání státu s církvemi už bude definitivně soběstačná. Taková představa by byla velice naivní. Ani v minulosti tomu tak nebylo. Církev v naší arcidiecézi žila vždy z mnoha zdrojů. Je třeba, aby arcibiskupství

hospodařilo efektivně, aby ve farnostech byl dobře využit farní majetek, aby kapituly hospodařily se ziskem. Avšak je také třeba konstatovat, že nelze očekávat, že budou peníze z hospodářské činnosti na veškerou naši činnost, která je přece velice široká, stačit. Aktivita církve, která sahá od pastorační práce, přes školské a charitu až po údržbu sakrálních objektů, bude vždy zajišťována nejen hospodářskou činností církve, ale též dary věřících a sponzorů, ale i granty a dotacemi státu a místních samospráv.

Naprosto souhlasím s tím, že je třeba, aby arcibiskupství i farnosti hospodařily odpovědně. Musíme se tomu učit. Není a nebude to lehké.

Na druhou stranu si ale musíme uvědomit, že církev se nikdy neobešla a ani dnes neobejde bez těch, kteří ji podporují. V minulosti to byla například šlechta a panovník, dnes to budou různí sponzoři, granty a dotace, státní instituce a samospráva.

Proč podporovat církev? Protože její činnost vždy měla a má velice blahodárný vliv na společnost. Církev je čínským společenstvím, které rozvíjí pestré množství různých projektů. Angažuje se ve službě druhým. Vždy byla a i dnes je vděčná těm, kteří to vnímají. Chceme jednat odpovědně, ale zároveň jsme vděční všem, kdo různé projekty podporují.

Jiří Prinz



Teologická fakulta
Faculty of Theology
Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovicích

Katedra pedagogiky pořádá
forum náboženského vzdělávání

19. 4. 2021 od 9:00 do 16:30
místnost č. 3, budova TF JU
Kněžská 8, České Budějovice



DIGITALIZACE?!

PRO ORIENTACI

Digitalizace v náboženském vzdělávání – více otázek než odpovědí?

Mag. Tomáš C. Havel, Dr. theol., náboženský pedagog, TF JU

PRO INSPIRACI

O čem signály.cz uvažují a kde se inspirují v otázkách virtuálních projektů
Václav Vacek, signály.cz

Konec Gutenbergovy éry v náboženském vzdělávání? Příklad RU-Digital.

Dipl. theol. Martin W. Ramb, šéfredaktor magazínu pro náboženství a vzdělávání Eulenfish, oddělení Náboženská pedagogika, média a kultura diecéze Limburg (Německo)

„Buddies online program“ – jak podpořit sociální kontakty mezi dětmi v době distanční výuky

Mgr. Klára Koubská, ředitelka Základní školy Smart, Roudnice nad Labem, vítěz EDUina 2020

HistoryLab: digitální aplikace pro práci s historickými prameny

Mgr. Kamil Činátl, Ph. D., historik a didaktik dějepisu, FF UK, ÚSTR

PRO PRAXI

...a co my s tím?

Diskuze účastníků ve skupinách a v plénu

[www.tf.jcu.cz/kalendář akcí](http://www.tf.jcu.cz/kalendář%20akcí)

přihlášky: thavel@tf.jcu.cz